

**บทบาทตัวแปรคั่นกลางของการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ต่อความสัมพันธ์
ระหว่างองค์ประกอบคณะกรรมการและผลการดำเนินงานทางการเงิน
ของสถานประกอบการอุตสาหกรรมสีเขียวในประเทศไทย**
**Mediating Role of Strategic Management Accounting on Relationship Between Board
Composition and Financial Performance of Green Industry in Thailand**

วรกร ภูมิวิเศษ* และ มัทนชัย สุทธิพันธ์²

Worakorn Pumiviset* and Muttanachai Suttipun²

Received : December 11, 2021 Revised : March 31, 2022 Accepted : May 6, 2022

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบบทบาทการเป็นตัวแปรคั่นกลางของการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ที่วัดโดยอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ต่อความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบคณะกรรมการและผลการดำเนินงานทางการเงินจากกลุ่มตัวอย่างสถานประกอบการอุตสาหกรรมสีเขียว โดยใช้ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2563-2564 ซึ่งสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) จำนวน 200 ตัวอย่าง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เส้นทางด้วยหลักสมการโครงสร้าง หรือการวิเคราะห์สมการโครงสร้างแบบที่ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ (Structural Equation Modeling with Observed Variables) ผลการศึกษาพบว่า โมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ที่วัดโดยอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์มีบทบาทการเป็นตัวแปรคั่นกลางสมบูรณ์ (Full Mediation) ต่อความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบคณะกรรมการที่วัดโดยขนาดคณะกรรมการและผลการดำเนินงานทางการเงินที่วัดโดยอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ซึ่งเป็นประเด็นพิจารณาในการกำหนดขนาดของคณะกรรมการที่เหมาะสม รวมถึงการกำหนดนโยบายการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ในการบริหารจัดการด้านสินทรัพย์ขององค์กร

คำสำคัญ : การบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ การกำกับดูแลกิจการ ผลการดำเนินงานทางการเงิน อุตสาหกรรมสีเขียว

* นักศึกษาลัทธิปริญญาตรีบัณฑิต (การจัดการ) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

* Ph.D. (Candidate), Doctor of Philosophy (Management), Faculty of Management Sciences, Prince of Songkla University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

² Assistant Professor, Faculty of Management Sciences, Prince of Songkla University

* Corresponding author E-mail: worakornpumiviset@gmail.com

Abstract

The main objective of this study is to test for mediating role of strategic management accounting measured by total asset turnover on relationship between board composition and financial performance. Using cluster sampling, 200 green industry's enterprises during 2020 to 2021 are used as sample. The structural equation modeling with observed variables is used to analyze. As the results, there is a full mediating role of strategic management accounting measured by total asset turnover on the relationship between size of committee and return on assets. Implication of this study are to consider for appropriate size of committee, and by strategic management accounting for corporate assets management.

Keywords : Strategic Management Accounting, Corporate Governance, Financial Performance, Green Industry

1. บทนำ

การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและซับซ้อนที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ภาคอุตสาหกรรมไทยอยู่ในภาวะที่ต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ๆ ถึงแม้ว่าภาคอุตสาหกรรมไทยจะมีทิศทางการเติบโตที่ค่อนข้างดี แต่จากเหตุการณ์ในปี พ.ศ. 2563 เศรษฐกิจไทยเริ่มได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกมาอย่างต่อเนื่อง อาทิ สงครามการค้าระหว่างจีนและสหรัฐฯ และสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 อย่างไรก็ตามประเทศไทยยังมีโอกาสที่จะก้าวไปสู่การเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องได้ ซึ่งภาคอุตสาหกรรมไทยโดยเฉพาะอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) ซึ่งเป็นนโยบายของกระทรวงอุตสาหกรรมที่ต้องการสนับสนุนให้มีการพัฒนาตามแนวคิดอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2563) สามารถเป็นตัวจักรสำคัญในการผลักดันเศรษฐกิจของประเทศให้ฟื้นตัว เติบโต และมีความสามารถในการแข่งขันสูงในระยะยาว ภายใต้โอกาสและศักยภาพที่มีอยู่ ภาคอุตสาหกรรมไทยจำเป็นต้องปรับทิศทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทโลกที่เปลี่ยนแปลง (สมานลักษณ์ ตันติกุล, 2564) ด้วยการพัฒนาทักษะแรงงานอย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงสนับสนุนการใช้เครื่องจักรอัตโนมัติและกึ่งอัตโนมัติเพื่อยกระดับการผลิต และการบริหารจัดการต้นทุนและการเงินที่ดีจะช่วยให้สามารถจัดสรรทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม (สำนักเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2564) หนึ่งในเครื่องมือการบริหารต้นทุนและการเงินที่ดีที่สามารถช่วยในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจขององค์กร คือการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ซึ่งให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสำคัญในองค์กร รวมถึงการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ การวางแผนการควบคุม การวัดผลการปฏิบัติงาน การคิดต้นทุนเชิงกลยุทธ์ การบัญชีคู่แข่ง และการบัญชีลูกค้า (Arunruangsirilert & Chonglertham, 2017; Thapayom, 2019) ซึ่งการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ สามารถช่วยในการพัฒนาและเสริมสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันขององค์กรได้

ในการขับเคลื่อนองค์กร นอกจากการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นเครื่องมือที่เหมาะสมแล้ว หากองค์กรมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่เป็นกลไกเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถือหุ้น คณะกรรมการ และฝ่ายจัดการ โดยคณะกรรมการเป็นส่วนสำคัญของการกำกับดูแลกิจการซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร และการกำหนดนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่เป็นผลมาจากทฤษฎีตัวแทนจะเป็นกลไกในการปรับผลประโยชน์ระหว่างตัวการและตัวแทนซึ่งมีแนวโน้มที่จะดำเนินงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของทั้งสองฝ่าย (Karim, Abdul Manab, & Ismail, 2020) และทฤษฎีตัวแทนยังชี้ให้เห็นว่าการกำกับดูแลเป็นหน้าที่หลักของคณะกรรมการเนื่องจากเป็นวิธีการกำกับดูแลฝ่ายบริหารในนามของผู้ถือหุ้น (Rodríguez-Fernández, Gaspar-González, & Sánchez-Teba, 2020) โดยหากองค์กรต่าง ๆ นูรณาการการกำกับดูแลกิจการในกระบวนการธุรกิจ หลักการดังกล่าวจะช่วยกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายหลัก และเป็นแนวทางสนับสนุนให้การดำเนินงาน รวมถึงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของฝ่ายจัดการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2560)

ภายใต้กรอบการกำกับดูแลกิจการที่มีคณะกรรมการทำหน้าที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานขององค์กร เพื่อเพิ่มมูลค่าขององค์กรผ่านการปฏิบัติงานที่มีการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นเครื่องมือสนับสนุนการดำเนินงานที่สำคัญ (Arunruangsirilert & Chonglertham, 2017) จากการศึกษาที่ผ่านมา มีการอธิบายถึงองค์ประกอบของคณะกรรมการส่งผลเชิงบวกต่อการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ (Arunruangsirilert & Chonglertham, 2017; Honggowati, Rahmawati, Aryani, & Probohudono, 2017) และการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์โดยภาพรวมก็ส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กร (Cadez & Guilding, 2008; Thapayom, 2019; Turner, Way, Hodari, & Witteman, 2017; Zenita, Sari, Anugerah, & Said, 2015) จากผลการศึกษาดังกล่าวบ่งชี้ว่า การบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์อาจเป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถเชื่อมโยงองค์ประกอบของคณะกรรมการและผลการดำเนินงานทางการเงินได้ โดยเฉพาะในประเทศไทยยังมีการศึกษาไม่มากนักที่พิจารณาถึงบทบาทของการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ในแง่มุมดังกล่าว

เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคการผลิตที่เป็นศักยภาพที่สำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมสีเขียว ซึ่งปัจจุบันกระทรวงอุตสาหกรรมมีนโยบายส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการให้มีความเข้มแข็ง เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน (สยามรัฐ, 2564) โดยการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นกลยุทธ์ในการปฏิบัติทางบัญชีขององค์กรการผลิต จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการได้ (Oyewo, 2021; Zenita et al., 2015) ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้เพื่อวิเคราะห์บทบาทการเป็นตัวแปรคั่นกลางของการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ระหว่างความสัมพันธ์ขององค์ประกอบคณะกรรมการและผลการดำเนินงานทางการเงินของสถานประกอบการอุตสาหกรรมสีเขียวในประเทศ โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิซึ่งเป็นข้อมูลที่มีการรายงานในฐานะข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบคณะกรรมการ ได้แก่ ขนาดคณะกรรมการ และสัดส่วนกรรมการเพศหญิง 2) การบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ ผ่านตัวแปรอัตราส่วนทางการเงินโดยกำหนดอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์เป็นตัวชี้วัด และ 3) ผลการดำเนินงานทางการเงิน ซึ่งอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์เป็นตัวแปรที่สามารถสะท้อนผลการดำเนินงานทางการเงินขององค์กรได้

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมติฐานการศึกษา

2.1 ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory)

ทฤษฎีตัวแทนอธิบายถึงความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นภายใต้สัญญาาระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นตัวการ (Principal) ในการแสวงหาประโยชน์สูงสุดจากการลงทุนโดยการว่าจ้างตัวแทน (Agent) ให้ดำเนินการบริหารจัดการแทนตนเอง (Jensen & Meckling 1976) และในขณะเดียวกันก็พยายามควบคุมไม่ให้ตัวแทนดำเนินการที่ไม่เหมาะสม (Bendickson, Muldoon, Liguori, & Davis, 2016; Kyere & Ausloos, 2020) ซึ่งหากผลประโยชน์ของตัวการและตัวแทนมีความสอดคล้องกัน ความขัดแย้งระหว่างทั้งสองฝ่ายก็แทบจะไม่เกิดขึ้น (Suttipun, 2021) และกลไกการกำกับดูแลกิจการจึงถูกกำหนดขึ้นเพื่อบรรเทาความขัดแย้งของหน่วยงานระหว่างคนสองกลุ่ม (Panda & Leepsa, 2017) นอกจากนี้การกำกับดูแลกิจการยังครอบคลุมตั้งแต่วัตถุประสงค์ขององค์กรและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้อง (Cadbury, 2000; Rodriguez-Fernández et al., 2020) ซึ่งการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ยังสามารถสนับสนุนการกำกับดูแลกิจการในฐานะเครื่องมือในการกำหนดและดำเนินการตามนโยบายกลยุทธ์ (Arunruangsiriler & Chonglertham, 2017) รวมไปถึงการวางแผนและควบคุมการดำเนินงาน ซึ่งองค์ประกอบของคณะกรรมการเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อสัญญาาระหว่างตัวการและตัวแทน (Zaid, Wang, & Abuhijleh, 2019) ดังนั้นหากตัวแทนได้รับผลประโยชน์ตามสัญญาจะทำให้ตัวแทนสามารถบริหารงานได้เต็มประสิทธิภาพส่งผลต่อผลการดำเนินงานขององค์กรได้

2.2 การบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management Accounting)

การบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นหัวใจสำคัญในการบริหารจัดการของผู้บริหาร ที่จะนำข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีที่นักบัญชีนำเสนอ มาใช้ในการวางแผนการตัดสินใจ การควบคุมและกำกับการบริหารในองค์กร (ศิริเพชร สุนทรวิภาต, 2562) แนวคิดและวิธีการบัญชีบริหารได้พัฒนาผ่านเครื่องมือหรือเทคนิคการบัญชีบริหารเพื่อช่วยในการจัดการองค์กร ตลอดจนช่วยสร้างสมดุลระหว่างการลดต้นทุนและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ สิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงความเชื่อว่าการบัญชีบริหารจะเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้การสร้างกำไรยังช่วยรับประกันการเติบโตและความต่อเนื่องของบริษัท ซึ่งขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการดำเนินงาน (Alzoubi, 2018) การใช้อัตราส่วนทางการเงินเป็นวิธีการหนึ่งในการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ ซึ่งการใช้อัตราส่วนทางการเงินให้ข้อมูลของผลการดำเนินงานทางการเงินที่มั่นคง (Le Thi Kim, Duvernay, & Le Thanh, 2021) ถึงแม้ว่าการบรรลุประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กรจะขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหาร อย่างไรก็ตามในการประเมินความมีประสิทธิภาพในการบริหารอาจใช้อัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้องเป็นตัวชี้วัดได้ (Alarussi & Alhaderi, 2018)

ในการศึกษาการบัญชีบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยการใช้อัตราส่วนทางการเงิน การศึกษาของ Ahmad และ Zabri (2013) ศึกษาความสัมพันธ์จากแนวคิดดังกล่าวของวิชาทฤษฎีขนาดกลางในมาเลเซีย โดยในการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานในระดับหน่วยงาน (Business Level) ได้แก่ การเติบโตของยอดขาย (Sales Growth) อัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานต่อรายได้ (Operating Profit Margin) และการเติบโตของกระแสเงินสด (Cash Flow Growth Rate) พบว่าการบัญชีบริหารส่งผลต่ออัตราส่วนทางการเงินที่แตกต่างกัน และการศึกษาของ Alzoubi (2018) ได้ศึกษาการบัญชีบริหารซึ่งเป็นแนวปฏิบัติด้านการบัญชีบริหารร่วมสมัยของบริษัทอุตสาหกรรมในจอร์แดน โดยรวบรวมข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย อัตราการหมุนเวียนสินค้าคงคลัง (Inventory Turnover Rate) อัตราส่วนการดำเนินงาน (Operational Ratio) อัตราส่วนการหมุนเวียนของลูกหนี้ (Receivables Turnover) และอัตราการหมุนเวียนของ

สินทรัพย์ (Total Assets Turnover) พบว่า มีการใช้การบัญชีบริหารในระดับปานกลาง และส่งผลกระทบต่ออัตราการหมุนเวียนสินทรัพย์อย่างใดก็ตามจากผลการศึกษาผู้วิจัยเน้นย้ำถึงการมีระบบบัญชีและการบริหารในบริษัทอุตสาหกรรมที่สอดคล้องและเหมาะสมกับการพัฒนาระบบการผลิตที่ทันสมัย รวมถึงเพิ่มความตระหนักถึงการนำการบัญชีบริหารต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารงานในบริษัทภาคอุตสาหกรรม ซึ่งสามารถช่วยการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานและเพิ่มความสามารถในการทำกำไรได้

การศึกษาที่ผ่านมาตัวแปรการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์จะมาจากการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ เช่นในการศึกษาของศิริเพชร สุนทรวิภาต (2562), Ahmad และ Zabri (2013), Arunruangsirilert และ Chonglertham (2017), Cadez และ Guilding, (2008), Thapayom (2019), Turner et al. (2017) และ Zenita et al. (2015) ซึ่งตัวแปรดังกล่าวเป็นตัวแทนของการบัญชีเชิงกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสม แต่ต้องใช้ทรัพยากรในการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ ในการศึกษาครั้งนี้พิจารณาข้อมูลทุติยภูมิที่สามารถสะท้อนถึงการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ได้ โดยพิจารณาผ่านอัตราส่วนทางการเงินที่สะท้อนประสิทธิภาพของการจัดการต้นทุน รายได้ และสินทรัพย์ขององค์กรซึ่งอาจได้รับผลจากการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์กร และอัตราส่วนทางการเงินดังกล่าวสามารถส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรที่สะท้อนถึงผลการดำเนินงานทางการเงินขององค์กรได้ โดยจากผลการศึกษาที่ผ่านมาพิจารณาอัตราส่วนทางการเงินที่สามารถสะท้อนประสิทธิภาพการดำเนินงาน และอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนประสิทธิภาพระยะยาวที่แสดงให้เห็นว่าบริษัทประสบความสำเร็จในการใช้สินทรัพย์ทั้งหมดเพื่อสร้างรายได้ และเป็นอัตราส่วนที่แสดงประสิทธิภาพการดำเนินงานที่สำคัญที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินขององค์กรได้ (Alarussi & Alhaderi, 2018; Le Thi Kim et al., 2021; Voulgaris & Lemonakis, 2014)

2.3 ผลการดำเนินงานทางการเงิน (Financial Performance)

ความสามารถในการทำกำไร (Profitability) เป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับการประเมินผลการดำเนินงานทางการเงิน โดยอัตราส่วนดังกล่าวแสดงสัดส่วนของกำไรเปรียบเทียบกับการลงทุนในสินทรัพย์ ส่วนของเจ้าของ หรือการขาย การเพิ่มความสามารถในการทำกำไรเป็นหนึ่งในภารกิจที่สำคัญสำหรับองค์กร และหากระบบเศรษฐกิจขององค์กรมีความมั่นคงจะมีผลกำไรสูงสามารถจัดหาทรัพยากรทางการเงินให้เพียงพอสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน และไม่เพียงแต่เป็นพื้นฐานที่เชื่อถือได้สำหรับการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร แต่ความสามารถในการทำกำไรยังเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์สำหรับการคาดการณ์ผลการดำเนินงานขององค์กรในอนาคต ซึ่งความสามารถในการทำกำไรสะท้อนถึงความมั่งคั่งของผู้ถือหุ้น รวมถึงช่วยในการดึงดูดนักลงทุนอีกด้วย (Nguyen & Nguyen, 2020) จะเห็นว่าความสามารถในการทำกำไรเป็นคำอธิบายผลการดำเนินงานทางการเงินขององค์กร และอัตราส่วนผลตอบแทนสินทรัพย์ (Return on Total Assets) สามารถอธิบายความสามารถของผู้บริหารในการทำกำไรได้ ยิ่งผู้บริหารทำกำไรสูงขึ้น สื่อให้เห็นถึงการจัดการสินทรัพย์ที่ดี มูลค่าของรายได้และความสามารถในการทำกำไรขององค์กรจะเพิ่มมากขึ้น (Sunarto, Widjaja, & Oktaviani, 2021)

2.4 องค์ประกอบคณะกรรมการ (Board Composition)

คณะกรรมการบริษัทในฐานะตัวแทนของผู้ถือหุ้นขององค์กร ซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงขององค์กร คณะกรรมการไม่เพียงแต่ตัดสินใจเกี่ยวกับกลยุทธ์เท่านั้น แต่ยังกำหนดนโยบาย ตัดสินใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ทางการเงิน กำหนดงบประมาณในการดำเนินงาน และกำกับดูแลการปฏิบัติงานตามแผนขององค์กร อย่างไรก็ตามการใช้สิทธิควบคุมการตัดสินใจของคณะกรรมการควรมีการแยกการจัดการการตัดสินใจและการควบคุม เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในทฤษฎีตัวแทน (Fama & Jensen, 1983) และจากการศึกษาการกำกับดูแลกิจการที่ผ่านมา ตัวชี้วัดการกำกับดูแลกิจการโดยส่วนใหญ่ คือ

องค์ประกอบของคณะกรรมการในมิติต่าง ๆ เช่น มิติความเป็นอิสระของกรรมการบริษัท (สัดส่วนจำนวนกรรมการอิสระ สัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร และการแยกบทบาทระหว่างประธานกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่ออกจากกัน) มิติการส่งเสริมให้มีคณะกรรมการชุดย่อยนอกเหนือจากคณะกรรมการตรวจสอบ มิติด้านค่าตอบแทนของคณะกรรมการ และมิติด้านความหลากหลายของกรรมการ ซึ่งประกอบไปด้วย สัดส่วนกรรมการเพศหญิง และขนาดคณะกรรมการ (พรอนงค์ บุษราตระกูล, จณัญญา เสถียรโชค, ณรงค์ฤทธิ์ อัครเรืองพิภพ, สุนทรี เหล่าพัคจัน และศิริรุช อินละคร, 2559) ซึ่งโดยภาพรวมแล้วคณะกรรมการขององค์กรเป็นกลุ่มคนที่มีความสำคัญในหลักการกำกับดูแลกิจการ (Suttipun, 2021) และโดยทั่วไปข้อมูลสัดส่วนกรรมการเพศหญิง และขนาดคณะกรรมการ เป็นข้อมูลของบริษัทที่เปิดเผยโดยทั่วไปในฐานข้อมูลออนไลน์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าสามารถนำมาใช้ในการศึกษาได้

2.5 การพัฒนาสมมติฐานการศึกษา

คณะกรรมการเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารองค์กรในการดำเนินธุรกิจ โดยมีบทบาทสำคัญในการติดตาม ควบคุม และกำกับดูแลให้ฝ่ายบริหารปฏิบัติตามนโยบายที่วางแผนไว้ นอกจากนั้นคณะกรรมการเป็นองค์ประกอบสำคัญของการกำกับดูแลกิจการ (Petchsakulwong & Jansakul, 2018) โดยหากพิจารณาจากข้อมูลขนาดคณะกรรมการ และสัดส่วนของคณะกรรมการเพศหญิง ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีการเปิดเผยโดยทั่วไป ซึ่งจากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ขนาดคณะกรรมการเป็นตัวแปรสำคัญของโครงสร้างการกำกับดูแล ซึ่งสะท้อนถึงความซับซ้อนของบริษัทและส่งผลกระทบต่อปัจจัยอื่น ๆ ตามอุตสาหกรรมและขนาดขององค์กร (Jizi, 2017) และยังเป็นปัจจัยหลักประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของคณะกรรมการ โดยคณะกรรมการขนาดใหญ่จะมีการตัดสินใจที่ดีกว่าเมื่อเทียบกับคณะกรรมการขนาดเล็ก (Birindelli, Dell'Atti, Iannuzzi, & Savioli, 2018; Girella, Zamboni, & Rossi, 2021) และยังส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อตัวแปรตามอื่นๆ โดยขนาดคณะกรรมการส่งผลเชิงบวกต่อการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ (Arunruangsirilert & Chonglertham, 2017; Honggowati et al., 2017) และส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินขององค์กรที่วัดโดยอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ ซึ่งส่งผลเชิงลบ (Yameen, Farhan, & Tabash, 2019; Zabri, Ahmad, & Wah, 2016) และเชิงบวก (Kyerem & Ausloos, 2020; Lukviarman & Johan, 2018; Petchsakulwong & Jansakul, 2018) และด้วยความสำคัญของความหลากหลายทางเพศในคณะกรรมการ โดยคณะกรรมการกำกับดูแลของ UK ปี 2014 (UK Corporate Governance Code 2014) ได้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้หญิงในคณะกรรมการบริหารเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงาน รวมทั้งสนับสนุนให้บริษัทกำหนดนโยบายดำเนินงาน โดยการส่งเสริมการเป็นตัวแทนของคณะกรรมการเพศหญิงซึ่งสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการกำกับดูแลกิจการขององค์กรได้ (Jizi, 2017) และจากการศึกษาที่ผ่านมาการมีประธานคณะกรรมการเพศหญิงยังส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่วัดโดยอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ (Bennouri, Chtioui, Nagati, & Nekhili, 2018) แต่จากการศึกษาพบว่า สัดส่วนของคณะกรรมการเพศหญิงส่งผลในทิศทางตรงกันข้ามต่อผลการดำเนินงานขององค์กร (จิตอุษา ชันทอง และ กัลยทิติ กิริติธัญ, 2560; Kudal & Dawar, 2020) อย่างไรก็ตาม จากผลการศึกษาเชิงอภิมาน (Meta-analysis) สัดส่วนของคณะกรรมการเพศหญิงก็ส่งผลเชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางสังคมขององค์กรในหลายประเทศ (Byron & Post, 2016)

หากพิจารณาการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ดีช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานและการจัดการทรัพยากรขององค์กรได้ และการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานยังส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการทำกำไรซึ่งเป็นผลการดำเนินงานทางการเงินขององค์กรได้ และจากผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องพบว่าตัวแปรอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ที่

สะท้อนประสิทธิภาพการดำเนินงาน ส่งผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ (Irman & Purwati, 2020; Nurlaela, Mursito, Kustiyah, Istiqomah, & Hartono, 2019; Voulgaris & Lemonakis, 2014) ซึ่งจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว ในการศึกษาครั้งนี้จึงพิจารณาตัวแปรการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ที่วัดโดยอัตรากาหมุนเวียนของสินทรัพย์ซึ่งอาจมีบทบาทการเป็นตัวแปรคั่นกลาง โดยมีสมมติฐานในการศึกษาดังต่อไปนี้

H1: การบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ที่วัดโดยอัตรากาหมุนเวียนของสินทรัพย์มีบทบาทการเป็นตัวแปรคั่นกลางความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบคณะกรรมาการที่วัดโดยขนาดคณะกรรมาการต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน

H2: การบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ที่วัดโดยอัตรากาหมุนเวียนของสินทรัพย์มีบทบาทการเป็นตัวแปรคั่นกลางความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบคณะกรรมาการที่วัดโดยสัดส่วนของคณะกรรมาการเพชฌัญญ์ต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและขนาดตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่ได้รับการรับรองในระดับ ISO14001 หรือเทียบเท่าเป็นต้นไป ซึ่งตามมาตราฐานการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวเทียบเท่ากับการรับรองในระดับ 3 ระบบสีเขียว (Green System) การรับรองระดับ 4 วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) และการรับรองระดับ 5 เครือข่ายสีเขียว (Green Network) โดยการรับรองในระดับดังกล่าวมีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ มีการติดตามประเมินผล และทบทวนเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีรายชื่อการรับรองในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ 2563-2564 ของกระทรวงอุตสาหกรรม ประกอบไปด้วยสถานประกอบการอุตสาหกรรม 1,229 แห่ง ที่ดูแลโรงงานทั้งสิ้น 1,513 โรงงาน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 200 ตัวอย่างตามเกณฑ์ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ (Minimum Sample Size) (อิศรภานุ รินโธสง, 2561) ซึ่งเป็นขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างด้วยวิธีการพารามิเตอร์การประมาณค่าความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum Likelihood: ML) (Hair, Black, Babin, & Anderson, 2019) ในการศึกษาเลือกวิธีการเลือกตัวอย่างแบบใช้ความน่าจะเป็น โดยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) แบ่งตามระดับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ซึ่งจากข้อมูลเบื้องต้นสถานประกอบการที่ได้รับการรับรองทั้ง 3 ระดับ อาจมีความแตกต่างกันของการดำเนินงาน ดังนั้นในการศึกษาจึงจัดกลุ่มระดับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวเป็น 2 กลุ่ม แบ่งเป็น กลุ่มแรกคือสถานประกอบการที่ได้รับการรับรองในระดับที่ 3 และกลุ่มที่ 2 คือสถานประกอบการที่ได้รับการรับรองในระดับที่ 4 และ 5 (การรับรองระดับ 4 และระดับ 5 ต้องผ่านการรับรองในระดับ 3 และทั้งสองระดับมีแนวทางและมาตรฐานที่สูงกว่าระดับที่ 3 ซึ่งการแบ่งกลุ่มดังกล่าวในการศึกษาได้กำหนดเป็นตัวแปรระดับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว (GI) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ๆ อีกด้วย โดยกลุ่มตัวอย่างพิจารณาตามขนาดของสถานประกอบการวัดจากมูลค่ารายได้รวมและสินทรัพย์รวมร่วมกัน ให้ความใกล้เคียงกันโดยการเปรียบเทียบกันระหว่าง 2 กลุ่ม) อย่างไรก็ตาม ด้วยจำนวนประชากรของระดับ 4 และ 5 มีจำนวนน้อย จำนวนตัวอย่างที่ผ่านการพิจารณาขนาดจึงมีจำนวนน้อยตามไปด้วย ผู้วิจัยจึงทำการเพิ่มสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างในระดับที่ 3 เพื่อให้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นไปตามที่กำหนดไว้ ประกอบไปด้วยสถานประกอบการที่ได้รับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวในระดับ 3 จำนวน 106 แห่ง และสถานประกอบการที่ได้รับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวในระดับ 4 และระดับ 5 รวมเป็นจำนวน 94 แห่ง แสดงรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนตัวอย่างในการวิเคราะห์ข้อมูล

การรับรอง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ระดับที่ 3 ระบบสี่เขียว (GI3)	1,117	106
ระดับที่ 4 วัฒนธรรมสี่เขียว (GI4)	100	83
ระดับที่ 5 เครือข่ายสี่เขียว (GI5)	12	11
รวม	1,229	200

3.2 ตัวแปรและการวัดตัวแปร

การศึกษานี้เก็บข้อมูลทุติยภูมิซึ่งเป็นค่าต่อเนื่อง ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบของคณะกรรมการ ได้แก่ ขนาดคณะกรรมการ และสัดส่วนกรรมการเพศหญิง 2) การบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ ได้แก่ อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ 3) ผลการดำเนินงานทางการเงิน ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ จากฐานข้อมูลออนไลน์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และกรมโรงงานกระทรวงอุตสาหกรรม โดยข้อมูลอัตราส่วนทางการเงินสิ้นงวดบัญชีปี 2563-2564 จากฐานข้อมูลออนไลน์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2564) และตัวแปรควบคุมซึ่งประกอบด้วยระดับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวจากกรมโรงงานกระทรวงอุตสาหกรรม (กองส่งเสริมเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม, 2564) ขนาดสถานประกอบการซึ่งวัดจากรายได้ของสถานประกอบการ ซึ่งเป็นตัวแปรควบคุมในการศึกษาของ Cinquini และ Tenucci (2008) และความเสี่ยงทางการเงินซึ่งเป็นตัวแปรควบคุมในการศึกษาของ Arunruangsirilert และ Chonglertham (2017)

ตาราง 2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์จากข้อมูลทุติยภูมิ

ตัวแปร	สัญลักษณ์	วิธีการวัด
องค์ประกอบของคณะกรรมการ		
ขนาดคณะกรรมการ	BSIZE	จำนวนคณะกรรมการ (Suttipun, 2021)
สัดส่วนของคณะกรรมการเพศหญิง	FEMALE	ร้อยละของคณะกรรมการเพศหญิงต่อคณะกรรมการทั้งหมด (Suttipun, 2021)
การบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์		
อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์	TATO	ขายสุทธิ / สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย (Alzoubi, 2018; Le Thi Kim et al., 2021)
ผลการดำเนินงานทางการเงิน		
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	ROA	(กำไรสุทธิ x 100) / สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย (Suttipun & Saefu, 2017)
ตัวแปรควบคุม		
ระดับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว	GI	ตัวแปรหุ่น โดย 1 = GI4/GI5 และ 0 = GI3
ขนาดสถานประกอบการ	SIZE	ลอการิทึมของรายได้ (Cinquini & Tenucci, 2008)
ความเสี่ยงทางการเงิน	LEVERAGE	หนี้สินรวม / สินทรัพย์รวม (Arunruangsirilert & Chonglertham, 2017)

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบไปด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าความเบ้ (Skewness) ค่าความโด่ง (Kurtosis) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) โดยการวิเคราะห์เส้นทางด้วยหลักการสมการโครงสร้าง หรือการวิเคราะห์สมการโครงสร้างแบบที่ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ (Structural Equation Modelling with Observed Variables) ในการทดสอบสมมติฐานด้วยเทคนิคการใช้หลักการของค่าประมาณความควรจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood: ML) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ รวมทั้งตรวจสอบความสอดคล้องกลไกของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าสถิติทดสอบไคสแควร์ (χ^2) ค่าดัชนีตรวจสอบความกลมกลืน (CFI และ TLI) และค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่า (RMSEA และ SRMR) โดยมีลักษณะเฉพาะของโมเดลในรูปสมการเชิงเส้นดังนี้

$$ROA = \beta_1 TATO + \beta_2 BSIZE + \beta_3 FEMALE + error_1 \dots \dots \dots (1)$$

$$TATO = \beta_4 BSIZE + \beta_5 FEMALE + error_2 \dots \dots \dots (2)$$

4. ผลการศึกษาและอภิปรายผล

4.1 ผลการศึกษา

ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลทุกตัวมีซึ่งเป็นค่าต่อเนื่องจากขนาดตัวอย่าง 200 ตัวอย่าง โดยขนาดของคณะกรรมการ (BSIZE) มีค่าเฉลี่ย 7.35 หรือประมาณ 8 คน สัดส่วนของคณะกรรมการเพศหญิง (FEMALE) มีค่าเฉลี่ย 19.1401 หรือประมาณ 20 คน อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ (TATO) มีค่าเฉลี่ย 1.0193 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) มีค่าเฉลี่ย 5.8157 ขนาดสถานประกอบการ (SIZE) มีค่าเฉลี่ย 9.6126 ระดับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว (GI) เป็นตัวแปร Dummy และความเสียหายทางการเงิน (LEVERAGE) มีค่าเฉลี่ย 0.4130 และมีรายละเอียดค่าสถิติพื้นฐาน แสดงรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าความเบ้ และค่าความโด่งของตัวแปร

ตัวแปร	Mean	S.D	Minimum	Maximum	Skewness	Kurtosis
BSIZE	7.3500	3.4290	1	17	0.4577	-0.4861
FEMALE	19.1401	20.3616	0	100	1.1575	1.4541
TATO	1.0193	0.5515	0.1000	3.5100	1.3093	2.7639
ROA	5.8157	7.6219	-12.6800	34.010	0.9938	1.9096
GI	-	-	0	1	0.1211	-2.0055
SIZE	9.6126	0.6513	7.3907	11.4426	-0.2384	0.7418
LEVERAGE	0.4130	0.2654	0.0500	1.8300	1.9288	7.3907

จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่าขนาดของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับสัดส่วนของคณะกรรมการเพศหญิงและอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับตัวแปรควบคุม

ขนาดขององค์กรที่วัดจากรายได้ขององค์กร ในส่วนตัวแปรสัดส่วนของคณะกรรมการเพศหญิงมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับตัวแปรควบคุมขนาดขององค์กรที่วัดจากรายได้ขององค์กร และยังพบว่าอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ รวมถึงอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความเสี่ยงทางการเงินที่วัดโดยหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ซึ่งการมีอัตราส่วนความเสี่ยงทางการเงินมากย่อมส่งผลให้ผลการดำเนินงานขององค์กรลดลง เช่นเดียวกับการศึกษาของ Pucheta-Martínez and Gallego-Álvarez (2020) อย่างไรก็ตาม พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เบื้องต้นในตารางที่ 4 พบว่าค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรมีค่าระหว่าง -0.228 ถึง 0.464 สามารถสรุปได้ว่าตัวแปรสังเกตได้ไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) เนื่องจากไม่มีค่าความสัมพันธ์กันเกินมาตรฐาน 0.9

ตาราง 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficients)

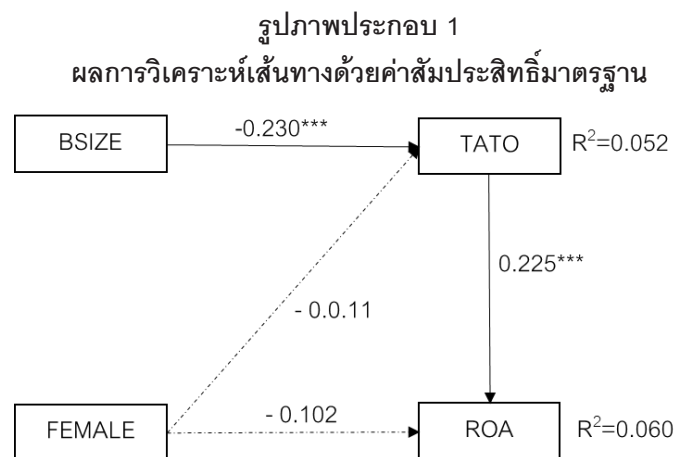
	BSIZE	FEMALE	TATO	ROA	SIZE	GI	LEVERAGE
BSIZE	1						
FEMALE	-0.177 [*]	1					
TATO	-0.228 ^{**}	0.030	1				
ROA	-0.054	-0.096	0.222 ^{**}	1			
GI	0.044	-0.114	0.000	0.079	1		
SIZE	0.464 ^{**}	-0.311 ^{**}	0.044	0.107	-0.013	1	
LEVERAGE	-0.115	-0.018	0.090	-0.176 [*]	-0.075	0.037	1

หมายเหตุ: ระดับนัยสำคัญทางสถิติ *p<0.05, ** p<0.01 และ ***p<0.001

ผลการวิเคราะห์โมเดลเพื่อทดสอบบทบาทการเป็นตัวแปรคั่นกลางของการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ที่วัดโดยอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและผลการดำเนินงานทางการเงินของสถานประกอบการอุตสาหกรรมสีเขียวในประเทศไทย ในกรณีที่ตัวแปรสังเกตได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 12 และกลุ่มตัวอย่างน้อยกว่า 250 โดยพิจารณาเกณฑ์ของ Hair et al., (2019) ผลการศึกษาพบว่า โมเดลที่พัฒนาขึ้นมีการปรับโมเดล เนื่องจากเป็นโมเดลระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวพอดี (Just Identified Model) ไม่สามารถตรวจสอบการประมาณการพารามิเตอร์ได้ ซึ่งมีการปรับโดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางจากขนาดคณะกรรมการที่ส่งผลทางตรงต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ซึ่งในโมเดลก่อนปรับความสัมพันธ์ของตัวแปรดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (โดยโมเดลก่อนปรับมีค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเส้นทางขนาดคณะกรรมการที่ส่งผลทางตรงต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ $\beta = -0.023$, $z = -0.321$, $p = 0.748$) และโมเดลที่ปรับมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดังตาราง 5

ตาราง 5 ดัชนีวัดความกลมกลืน

ดัชนีตรวจสอบความสอดคล้อง	เกณฑ์การพิจารณา	ค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์
1. ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square)	ค่า p ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	p-value = 0.7482
2. CFI หรือ TLI	≥ 0.99	CFI และ TLI = 1
3. SRMR	ใช้ตัวชี้วัดอื่น (Biased upward)	0.006
4. RMSEA	$< .08$ คู่กับ CFI ≥ 0.99	0.000

หมายเหตุ: เส้นทึบแสดงอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติ, เส้นประแสดงอิทธิพลที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และระดับนัยสำคัญทางสถิติ *** $p < 0.001$

ผลการทดสอบสมมติฐานบทบาทการเป็นตัวแปรคั่นกลาง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบค่าอิทธิพลของการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ที่วัดโดยอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ในบทบาทการเป็นตัวแปรคั่นกลางความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบคณะกรรมการที่วัดโดยขนาดคณะกรรมการต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน พบว่าขนาดคณะกรรมการส่งผลโดยตรงต่ออัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = -0.230$, $z = -3.370$, $p = 0.001$) แต่ไม่ส่งผลโดยตรงต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน อย่างไรก็ตามอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ส่งผลโดยตรงต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = 0.225$, $z = 3.369$, $p = 0.001$) และขนาดคณะกรรมการส่งผลโดยอ้อม (Indirect Effect) ต่อผลตอบแทนจากสินทรัพย์โดยผ่านอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ (IE = -0.052 , $z = -2.353$, $p = 0.019$) จึงกล่าวได้ว่าการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ที่วัดโดยอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์มีบทบาทการเป็นตัวแปรคั่นกลางสมบูรณ์ (Full Mediation) ต่อความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบคณะกรรมการที่วัดโดยขนาดคณะกรรมการและผลการดำเนินงานทางการเงินที่วัดโดยอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1

2. ตรวจสอบค่าอิทธิพลการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ที่วัดโดยอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ในบทบาทการเป็นตัวแปรคั่นกลางความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบคณะกรรมการที่วัดโดยสัดส่วนของคณะกรรมการเพศหญิงต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน พบว่าสัดส่วนของคณะกรรมการเพศหญิงไม่ส่งผลโดยตรงต่ออัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ และ

ผลการดำเนินงานทางการเงิน รวมถึงไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลตอบแทนจากสินทรัพย์โดยผ่านอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ แสดงว่าการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ที่วัดโดยอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ไม่ได้มีบทบาทการเป็นตัวแปรคั่นกลาง (No Mediation) ต่อความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบคณะกรรมการที่วัดโดยสัดส่วนของคณะกรรมการเพศหญิงและผลการดำเนินงานทางการเงินที่วัดโดยอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ซึ่งผลที่ได้ปฏิเสธสมมติฐานที่ 2

ตาราง 6 ค่าอิทธิพลคะแนนมาตรฐานระหว่างตัวแปรในโมเดลการศึกษา

อิทธิพล	เส้นทาง	β	S.E.	Z	p-value
DE	BSIZE->TATO	-0.230***	0.068	-3.372	0.001
	FEMALE ->TATO	-0.011	0.070	-0.154	0.878
	TATO->ROA	0.225***	0.067	3.369	0.001
	FEMALE->ROA	-0.102	0.068	-1.501	0.133
IE	BSIZE->TATO->ROA	-0.052*	0.022	-2.353	0.019
	FEMALE ->TATO->ROA	-0.002	0.016	-0.154	0.878
TE	BSIZE ไปยัง ROA	-0.052*	0.022	-2.353	0.019
	FEMALE ไปยัง ROA	-0.105	0.070	-1.498	0.134

หมายเหตุ: ระดับนัยสำคัญทางสถิติ *p<0.05, ** p<0.01 และ ***p<0.001,

DE=อิทธิพลทางตรง, IE=อิทธิพลทางอ้อม และ TE=อิทธิพลรวม

4.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์บทบาทตัวแปรคั่นกลางของการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ที่วัดโดยอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ต่อความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการและผลการดำเนินงานทางการเงินของสถานประกอบการอุตสาหกรรมสีเขียวในประเทศไทย มีประเด็นสำคัญในการพิจารณา โดยการวิเคราะห์เส้นทางด้วยหลักการสมการโครงสร้างครั้งนี้ พบว่าขนาดของคณะกรรมการส่งผลโดยตรงเชิงลบกับอัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ เช่นเดียวกับการศึกษาของ Bozec (2005), Florackis (2008) และ Kamath (2019) ซึ่งหากจำนวนกรรมการเพิ่มมากขึ้นจะส่งผลให้อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ลดลง นอกจากนี้ขนาดของคณะกรรมการไม่ส่งผลโดยตรงกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ซึ่งจากผลการศึกษาที่ผ่านมาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าวมีทั้งส่งผลในเชิงบวกเช่นเดียวกับการศึกษาของ Kyere และ Ausloos (2020), Lukviarman และ Johan (2018) และ Petchsakulwong และ Jansakul (2018) และส่งผลในเชิงลบเช่นเดียวกับการศึกษาของ Yameen et al. (2019) และ Zabri et al. (2016) และอาจไม่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานเช่นเดียวกับการศึกษาของ Musallam (2020) อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ขนาดของคณะกรรมการและผลการดำเนินงานทางการเงินจะเกิดขึ้นได้โดยผ่านอัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ซึ่งมีบทบาทการเป็นตัวแปรคั่นกลางสมบูรณ์ระหว่างความสัมพันธ์ดังกล่าว พิจารณาได้ว่าจำนวนกรรมการที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลกระทบทางอ้อมผ่านตัวแปรอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ ทำให้ผลการดำเนินงานทางการเงินขององค์กรลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นประเด็นหนึ่งในการพิจารณากำหนดขนาดของคณะกรรมการในองค์กรที่เหมาะสม ซึ่งการกำหนดขนาดของคณะกรรมการจะต้องไม่ใหญ่จนเกินไป โดย Merendino

และ Melville (2019) อภิปรายไว้ว่า ขนาดคณะกรรมการที่ใหญ่เกินไปไม่ได้ส่งผลดีต่อผลการดำเนินงานเสมอไป จำนวนกรรมการที่เพิ่มมากขึ้น โอกาสที่กรรมการเหล่านั้นจะมีภาระผูกพันภายนอกก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน ทำให้ไม่สามารถตัดสินใจเพื่อการดำเนินงานของสถานประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และหากพิจารณาร่วมกับการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ที่วัดโดยอัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ที่ส่งผลโดยตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานทางการเงินที่วัดโดยอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์เช่นเดียวกับการศึกษาที่ผ่านมาของ Irman และ Purwati (2020), Nurlaela et al. (2019) และ Voulgaris และ Lemonakis (2014) โดยคณะกรรมการฝ่ายบริหารนอกจากจะต้องมีขนาดที่เหมาะสมในแต่ละสถานประกอบการแล้ว กรรมการต้องเพิ่มประสิทธิภาพมากขึ้นในการบริหารกิจกรรมการดำเนินงานของบริษัท โดยลดต้นทุนการดำเนินงานและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เพื่อเพิ่มยอดขาย กำไรสุทธิ (Le Thi Kim et al., 2021) โดยเฉพาะการบริหารจัดการด้านสินทรัพย์ที่ต้องดูแลและควบคุมการใช้ทรัพยากรซึ่งสามารถช่วยส่งเสริมผลการดำเนินงานขององค์กรได้ (Irman & Purwati, 2020)

ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ที่วัดโดยอัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ไม่มีบทบาทการเป็นตัวแปรคั่นกลางความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบคณะกรรมการที่วัดโดยสัดส่วนของคณะกรรมการเพศหญิงต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน ทำให้ปฏิเสธสมมติฐานที่ 2 โดยไม่มีความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่มีนัยสำคัญตามที่รายงานในผลการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อสังเกตจากการเก็บข้อมูลทุติยภูมิ เนื่องจากการศึกษารั้งนี้เก็บข้อมูลจากสถานประกอบการที่เป็นอุตสาหกรรมการผลิตเท่านั้น สัดส่วนกรรมการเพศหญิงที่เก็บข้อมูลในครั้งนี้มีค่าเฉลี่ยสัดส่วนกรรมการเพศหญิงอยู่เพียงร้อยละ 19.14 กรรมการเพศหญิงอาจไม่ได้มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานอย่างเป็นสาระสำคัญ อย่างไรก็ตามจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลอิทธิพลคะแนนมาตรฐานระหว่างตัวแปรในโมเดลการวิจัยจะเห็นว่า สัดส่วนกรรมการเพศหญิงส่งผลโดยตรงเชิงลบต่อทั้งอัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์และผลการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ เช่นเดียวกับการศึกษาของ จิตอุษา ชันทอง และกัลยิตติ กิริติธังกูร (2560) และ Kudal และ Dawar (2020) และได้อภิปรายสาเหตุความไม่เข้ากันระหว่างความเป็นผู้หญิงกับบริบทการทำงานของกลุ่มอุตสาหกรรม (จิตอุษา ชันทอง และกัลยิตติ กิริติธังกูร, 2560) และในการศึกษาของ Muttakin, Khan, และ Subramaniam, (2015) อภิปรายถึงการแต่งตั้งกรรมการเพศหญิงจากความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งความเป็นครอบครัวอาจแทรกแซงการตัดสินใจของผู้หญิงในการดำเนินงานของสถานประกอบการ

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคตและประโยชน์ของการศึกษา

5.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคต

ในการศึกษารั้งต่อไปควรมีการทดสอบการเป็นตัวแปรคั่นกลางอื่น ๆ ซึ่งอาจเป็นตัวแปรที่สำคัญต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานขององค์กร โดยเฉพาะตัวแปรคั่นกลางของการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งอาจจะใช้ตัวแปรเทคนิคการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นตัวแปรซึ่งสามารถสะท้อนถึงการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ที่แท้จริงขององค์กร และในส่วนของ การกำกับดูแลกิจการนอกจากองค์ประกอบคณะกรรมการแล้วอาจพิจารณาแนวทางปฏิบัติของการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อให้สามารถพิจารณาผลการดำเนินงานที่เกิดจากผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการที่แท้จริงได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาองค์กรและพัฒนาองค์ความรู้ต่อไปในอนาคต

5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์

จากผลการศึกษาแสดงถึงการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ที่วัดโดยอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ที่เป็นตัวแปรคั่นกลางที่ส่งผลทางอ้อมต่อความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการที่วัดโดยขนาดกรรมการและผลการดำเนินงานทางการเงิน ซึ่งองค์กรควรให้ความสำคัญกับการกำหนดขนาดคณะกรรมการ และการบริหารจัดการสินทรัพย์ อย่างไรก็ตามในการบริหารจัดการสินทรัพย์อาจพิจารณาตามประเภทอุตสาหกรรม ซึ่งในบางอุตสาหกรรมที่ใช้เงินลงทุนสูง (Capital Intensive Industry) อาจจะมีอัตราการหมุนเวียนสินทรัพย์ต่ำกว่าอุตสาหกรรมที่มีสินทรัพย์รวมในระดับน้อยกว่า (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564) และยังขึ้นอยู่กับข้อกำหนดนโยบายตามเป้าหมายขององค์กร ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยพิจารณาจากอัตราส่วนดังกล่าว (Le Thi Kim et al., 2021)

6. สรุปผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์โมเดลเพื่อทดสอบบทบาทการเป็นตัวแปรคั่นกลางของการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ที่วัดโดยอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของสถานประกอบการอุตสาหกรรมสีเขียวในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และพบว่าขนาดคณะกรรมการส่งผลโดยตรงต่ออัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ และอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ส่งผลโดยตรงต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ซึ่งสรุปได้ว่าการบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ที่วัดโดยอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์มีบทบาทการเป็นตัวแปรคั่นกลางสมบูรณ์ต่อความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการที่วัดโดยขนาดกรรมการและผลการดำเนินงานทางการเงินที่วัดโดยอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ซึ่งจากผลการศึกษาขนาดของคณะกรรมการถึงแม้จะไม่ส่งผลโดยตรงต่อการดำเนินงาน แต่ก็ส่งผลโดยอ้อมต่อผลการดำเนินงานทางการเงินขององค์กร ดังนั้นการกำหนดขนาดคณะกรรมการที่เหมาะสมส่งผลให้องค์กรมีผลการดำเนินงานทางการเงินที่ดีได้

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2564). *DBD Data Warehouse คลังข้อมูลธุรกิจการค้า*. ค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2564, จาก <https://datawarehouse.dbd.go.th/index>
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2563). *ความสำคัญของตราสัญลักษณ์อุตสาหกรรมสีเขียว. จุลสารอุตสาหกรรมสีเขียว*, 1, 4-5. ค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2564, จาก http://greenindustry.diw.go.th/images/content/BookletPDF/2563/_Final63.pdf
- กองส่งเสริมเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม. (2564). *รายชื่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสีเขียว*. ค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2564, จาก <http://greenindustry.diw.go.th/index.php/th/>
- จิตอุษา ชันทอง และ กัลยกิตติ์ กิริติธังกูร (2560). การกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย . *วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ*, 8(2), 42-54.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2564). *การวิเคราะห์งบการเงิน*. กรุงเทพฯ : บุญศิริการพิมพ์.
- พรอนงค์ บุษราตระกูล, จณัญญา เสถียรโชค, ณรงค์ฤทธิ์ อัครเรืองพิภพ, สุนทรี เหล่าพัตจันทร์ และศิริสุข อินละคร. (2559). *ความมีประสิทธิภาพของคณะกรรมการที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง*

- ประเทศไทยและตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. (โครงการพัฒนาฐานข้อมูลและงานวิจัยด้านธรรมาภิบาลในตลาดทุนไทย). ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. ค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2564, จาก https://www.set.or.th/dat/vdoArticle/attachFile/AttachFile_1465355945148.pdf
- ศิริเพชร สุนทรวิภาต. (2562). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการบัญชีการจัดการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารด้านบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในการขับเคลื่อนผลการดำเนินงาน. *วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก*, 5(1), 83-105.
- สมานลักษณ์ ตันติกุล. (2564). บทความพิเศษ มองมุมใหม่ของอุตสาหกรรมไทยหลังสถานการณ์โควิด 19. *วารสารเศรษฐกิจอุตสาหกรรม*, 17(63). ค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2564, จาก [http://www.oie.go.th/assets/portals/1/fileups/29/files/Journal%20\(No.63\).pdf](http://www.oie.go.th/assets/portals/1/fileups/29/files/Journal%20(No.63).pdf)
- สยามรัฐ. (2564). ก้าวสู่อุตสาหกรรมสีเขียว. *First Section/เศรษฐกิจ*. 71(24501), ค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2564, จาก <http://greenindustry.diw.go.th/index.php/th/>
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2560). หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560. ค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2564, จาก <https://www.sec.or.th/cgthailand/TH/Documents/Regulation/CGCode.pdf>
- สำนักเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. (2564). 5 กลไกสำคัญ เสริมความแข็งแกร่งผลิตภาพของไทยรองรับการแข่งขันยุคดิจิทัล. *จุลสาร OIE SHARE*, 10(113). ค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2564, จาก <http://www.oie.go.th/assets/portals/1/fileups/31/files/OIE%20SHARE%20AUG%2064.pdf>
- อิศรวิรุทธิ์ รัตนโสง. (2561). โมเดลสมการโครงสร้างสำหรับการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. *ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*.
- Ahmad, K., & Zabri, S. M. (2013). The relationship between the use of management accounting practices and the performance of Malaysian medium-sized enterprises. *The 2nd International Conference On Global Optimization and Its Applications 2013*, 2013 (August), 129–139.
- Alarussi, A. S., & Alhaderi, S. M. (2018). Factors affecting profitability in Malaysia. *Journal of Economic Studies*, 45(3), 442–458.
- Alzoubi, N. Y. (2018). The Extent use of contemporary management accounting practices and its effect on operational performance of industrial corporations in Jordan. *Asian Journal of Finance & Accounting*, 10(1), 367–389.
- Arunruangsirilert, T., & Chonglertham, S. (2017). Effect of corporate governance characteristics on strategic management accounting in Thailand. *Asian Review of Accounting*, 25(1), 85–105.
- Bendickson, J., Muldoon, J., Liguori, E. W., & Davis, P. E. (2016). Agency theory: Background and epistemology. *Journal of Management History*, 22(4), 437–449.
- Bennouri, M., Chtioui, T., Nagati, H., & Nekhili, M. (2018). Female board directorship and firm performance: What really matters?. *Journal of Banking & Finance*, 88, 267-291.

- Birindelli, G., Dell'Atti, S., Iannuzzi, A. P., & Savioli, M. (2018). Composition and activity of the board of directors: Impact on ESG performance in the banking system. *Sustainability*, 10(12), 1-20.
- Bozec, R. (2005). Boards of directors, market discipline and firm performance. *Journal of Business Finance & Accounting*, 32(9-10), 1921-1960.
- Byron, K., & Post, C. (2016). Women on boards of directors and corporate social performance: A meta-analysis. *Corporate Governance: An International Review*, 24(4), 428-442.
- Cadbury, A. (2000). The Corporate governance agenda. *Corporate Governance, Practice-Based Papers*, 8(1), 7-15.
- Cadez, S., & Guilding, C. (2008). An exploratory investigation of an integrated contingency model of strategic management accounting. *Accounting, Organizations and Society*, 33, 836-863
- Cinquini, L., & Tenucci, A. (2008). Is the adoption of strategic management accounting techniques really "strategy-driven"? Evidence from a survey. *MPRA Paper*, 11819. Retrieved on October 1, 2021, from <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/11819/>
- Fama, E. F., & Jensen, M. C. (1983). Agency problems and residual claims. *The journal of law and Economics*, 26(2), 327-349.
- Florackis, C. (2008). Agency costs and corporate governance mechanisms: Evidence for UK firms. *International Journal of Managerial Finance*, 4(1), 37-59.
- Girella, L., Zambon, S., & Rossi, P. (2021). Board characteristics and the choice between sustainability and integrated reporting: a European analysis. *Meditari Accountancy Research*. Retrieved on October 1, 2021, from <https://doi.org/10.1108/MEDAR-11-2020-1111>
- Hair Jr., J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2019). *Multivariate data analysis (8th ed.)*. Boston : Cengage.
- Honggowati, S., Rahmawati, R., Aryani, Y. A., & Probohudono, A. N. (2017). Corporate governance and strategic management accounting disclosure. *Indonesian Journal of Sustainability Accounting and Management*, 1(1), 23-30.
- Irman, M., & Purwati, A. A. (2020). Analysis on the influence of current ratio, debt to equity ratio and total asset Turnover toward return on assets on the automotive and component company that has been registered in Indonesia stock exchange within 2011-2017. *International Journal of Economics Development Research*, 1(1), 36-44.
- Jensen, M. C., & Meckling, W. H. (1976). Theory of firm: Managerial behavior, agency costs and ownership structure. *Journal of Financial Economics*, 3(40), 305-360
- Jizi, M. (2017). The influence of board composition on sustainable development disclosure. *Business Strategy and the Environment*, 26, 640-655.

- Kamath, B. (2019). Impact of corporate governance characteristics on intellectual capital performance of firms in India. *International Journal of Disclosure and Governance*, 16(1), 20-36.
- Karim, S., Abdul Manab, N., & Ismail, R. (2020). The interaction effect of independent boards on corporate governance-corporate social responsibility (CG-CSR) and performance nexus. *Asian Academy of Management Journal*, 25(1), 61-84.
- Kudal, P., & Dawar, S. (2020). The impact of board composition on firm performance with reference to selected Indian companies. *International Journal of Recent Technology and Engineering*, 8(6), 2818-2824.
- Kyere, M., & Ausloos, M. (2020). Corporate governance and firms financial performance in the United Kingdom. *International Journal of Finance and Economics*, 26, 1871-1885.
- Le Thi Kim, N., Duvernay, D. & Le Thanh, H. (2021). Determinants of financial performance of listed firms manufacturing food products in Vietnam: Regression analysis and blinder-Oaxaca decomposition analysis. *Journal of Economics and Development*, 23(3), 267-283.
- Lukviarman, N., & Johan, A. P. (2018). Meta-analysis of corporate governance in Asia. *Investment Management and Financial Innovations*, 15(2), 267-280.
- Merendino, A., & Melville, R. (2019). The board of directors and firm performance: empirical evidence from listed companies. *Corporate Governance*, 19(3), 508-551.
- Musallam, S. R. M. (2020). Effects of board characteristics, audit committee and risk management on corporate performance: evidence from Palestinian listed companies. *International Journal of Islamic and Middle Eastern Finance and Management*, 13(4), 691-706.
- Muttakin, M. B., Khan, A., & Subramaniam, N. (2015). Firm characteristics, board diversity and corporate social responsibility: Evidence from Bangladesh. *Pacific Accounting Review*, 27(3), 353-372.
- Nguyen, T. N. L., & Nguyen, V. C. (2020). The determinants of profitability in listed enterprises: A study from Vietnamese stock exchange. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 7(1), 47-58.
- Nurlaela, S., Mursito, B., Kustiyah, E., Istiqomah, I., & Hartono, S. (2019). Asset turnover, capital structure and financial Performance consumption industry company in Indonesia stock exchange. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 9(3), 297-301.
- Oyewo, B. (2021). Do innovation attributes really drive the diffusion of management accounting innovations? Examination of factors determining usage intensity of strategic management accounting. *Journal of Applied Accounting Research*, 22(3), 507-538.
- Panda, B., & Leepsa, N. M. (2017). Agency theory: Review of theory and evidence on problems and perspectives. *Indian Journal of Corporate Governance*, 10(1), 74-95.

- Petchsakulwong, P., & Jansakul, N. (2018). Board of directors and profitability ratio of Thai non-life insurers. *Kasetsart Journal of Social Sciences*, 39(1), 122-128.
- Pucheta-Martínez, M. C., & Gallego-Álvarez, I. (2020). Do board characteristics drive firm performance? An international perspective. *Review of Managerial Science*, 14(6), 1251-1297.
- Rodríguez-Fernández, M., Gaspar-González, A. I., & Sánchez-Teba, E. M. (2020). Sustainable social responsibility through stakeholder's engagement. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 27, 2425-2436.
- Sunarto, S., Widjaja, B., & Oktaviani, R. M. (2021). The effect of corporate governance on tax avoidance: The role of profitability as a mediating variable. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 8(3), 217-227.
- Suttipun, M. (2021). The influence of board composition on environmental, social and governance (ESG) disclosure of Thai listed companies. *International Journal of Disclosure and Governance*, 1-12.
- Suttipun, M., & Saefu, S. (2017). Investigation of sufficiency economy philosophy reporting in Thailand. *DLSU Business & Economics Review*, 26(2), 53-65
- Thapayom, A. (2019). Customer accounting and competitor accounting as a strategic approach for goal achievement: Evidence from auto part manufacturing companies in Thailand. *Modern Management Journal*, 17(1), 13-27.
- Turner, M. J., Way, S. A., Hodari, D., & Witteman, W. (2017). Hotel property performance: The role of strategic management accounting. *International Journal of Hospitality Management*, 63, 33-43.
- Voulgaris, F., & Lemonakis, C. (2014). Competitiveness and profitability: The case of chemicals, pharmaceuticals and plastics. *Journal of Economic Asymmetries*, 11, 46-57.
- Yameen, M., Farhan, N. H., & Tabash, M. I. (2019). The impact of corporate governance practices on firm's performance: An empirical evidence from Indian tourism sector. *Journal of International Studies*, 12(1), 208-228.
- Zabri, S. M., Ahmad, K., & Wah, K. K. (2016). Corporate governance practices and firm performance: Evidence from top 100 public listed companies in Malaysia. *Procedia Economics and Finance*, 35, 287-296.
- Zaid, M. A. A., Wang, M., & Abuhijleh, S. T. F. (2019). The effect of corporate governance practices on corporate social responsibility disclosure evidence from Palestine. *Journal of Global Responsibility*, 10(2), 134-160.
- Zenita, R., Sari, R. N., Anugerah, R., & Said, J. (2015). The effect of information literacy on managerial performance: The mediating role of strategic management accounting and the moderating role of self efficacy. *Procedia Economics and Finance*, 31(2015), 199-205.